

Andželko Milardović

MULTIKULTURALIZAM

Forum Instituta za migracije i narodnosti, Zagreb
Okrugli stol „Multikulturalizam i ksenofobija u
Europskoj uniji“
KIC, 27. siječnja 2011.

Navigacijska mapa 1

Pojam	Teorije	Bilješke/komentari. Smisao i značenje multikulturalizma
„Multikulturalizam ima ideju, ili ideal skladnog suživota različitih kultura ili etničkih skupina u pluralnom društvu u osnovici (Cashmore, 1996: 244).“		Ideal skladnog života različitih kultura (Ellis Cashmore).
	„Riječ je o multikulturalizmu, odnosno politikama temeljenim na njegovoj ideologiji. One priznaju legitimnost kulturne i socijalne distinktivnosti etničkih manjina (Mesić, 2006: 38).“	<i>Policy</i> koncept (Milan Mesić)
Multikulturalizam je... „vjerovanje i praksa u značenju u kojem skupine ljudi razumijevaju sebe i svijet i organiziraju svoj individualni i kolektivni život (Parekh, 2002: 2-3).“		Razumijevanje sebe i svijeta organizacija individualnog i kolektivnog života(Bhikhu Parekh).

Navigacijska mapa 1

Pojam	Teorije	Bilješke/komentari. Smisao i značenje multikulturalizma
	Multikulturalizam... „da je to u uskoj vezi s „politikom identiteta“ (Mesić, 2006: 39).	Politika identiteta (Milan Mesić)
	„Model multikulturalizma pretpostavlja da se pojedinci i kulturno različite grupe mogu potpuno inkorporirati u društvo, bez gubljenja svoje posebnosti ili mogućnosti za punu participaciju u širem društvu (Mesić, 2006: 38).“	Model inkorporacije (Milan Mesić)
	„Multikulturalizam se, u najopćenitijem i neutralnom smislu, odnosi na naraslu svijest i priznanje činjenica da je većina današnjih društava multikulturalna, odnosno da uključuje razne jezične, vjerske, etničke, ukratko: kulturno manjinske zajednice (Mesić, 2006: 406).“	Priznavanje kulturnog pluralizma u suvremenim društvima (Milan Mesić)

Navigacijska mapa 1

Pojam	Teorije	Bilješke/komentari. Smisao i značenje multikulturalizma
Multikulturalizam ne smije značiti ni izolaciju ni asimilaciju, nego jačanje komunikacije u okviru civilnog društva i sudjelovanje u njemu kao građana (Cvjetičanin).		Politika jačanja komunikacije u okviru civilnog društva (Biserka Cvjetičanin)
Multikulturalizam je koncept kojim se opisuje etnička i kulturna raznolikost. Nastao je „transnacionalnim kulturnim slijedom. Globalizacija kulture po sebi izražava multikulturalizam (Wunderlich i Warriier, 2007: 215).“		Koncept etničke i kulturne raznolikosti (Jens-Uwe Wunderlich i Meera Warriier)
„Multikulturalizam nasuprot uniformnosti i homogenizaciji slavi difference (razlike) i diversity (raznolikosti) (Wunderlich i Warriier, 2007: 215).“		Koncept koji umjesto „uniformnosti i homogenizacije“ slavi razlike i raznolikosti (Jens-Uwe Wunderlich i Meera Warriier)

Navigacijska mapa 1.

Pojam	Teorije	Bilješke/komentari. Smisao i značenje multikulturalizma
„Multikulturalna društva su podijeljena na grupe i definirane kulturnim markerima, poglavito jezikom, religijskim i etničkim izvorima ili distinkcijom načina života Harrington, Marshall i Müller, 2006: 383).“		Određivanje multikulturnih društava markerima (jezik, religija, etnički identitet) (Austin Harrington, Barbara I. Marshall i Hans-Peter Müller)
	„ Kako smo vidjeli u ovoj knjizi, određeni broj multikulturalnih politika prihvaćen je u zemaljama poput Velike Britanije, Sjedinjenih Američkih Država i Kanade (Barry, 2006).“	Rasprostranjenost multikulturalizma (Brian Barry)
	„U Njemačkoj, sredinom 1990ih, multikulturalizam je postao zlogasnom stranke Zelenih i crvena krpa za konzervativno krilo Kršćanske demokratske stranke, koje strahuju da će stranci zagaditi njemačku kulturu (Mesić, 2006: 62).“	Multikulturalizam u Njemačkoj? (Milan Mesić) Zeleni vs. CDU/CSU

Navigacijska mapa 1.

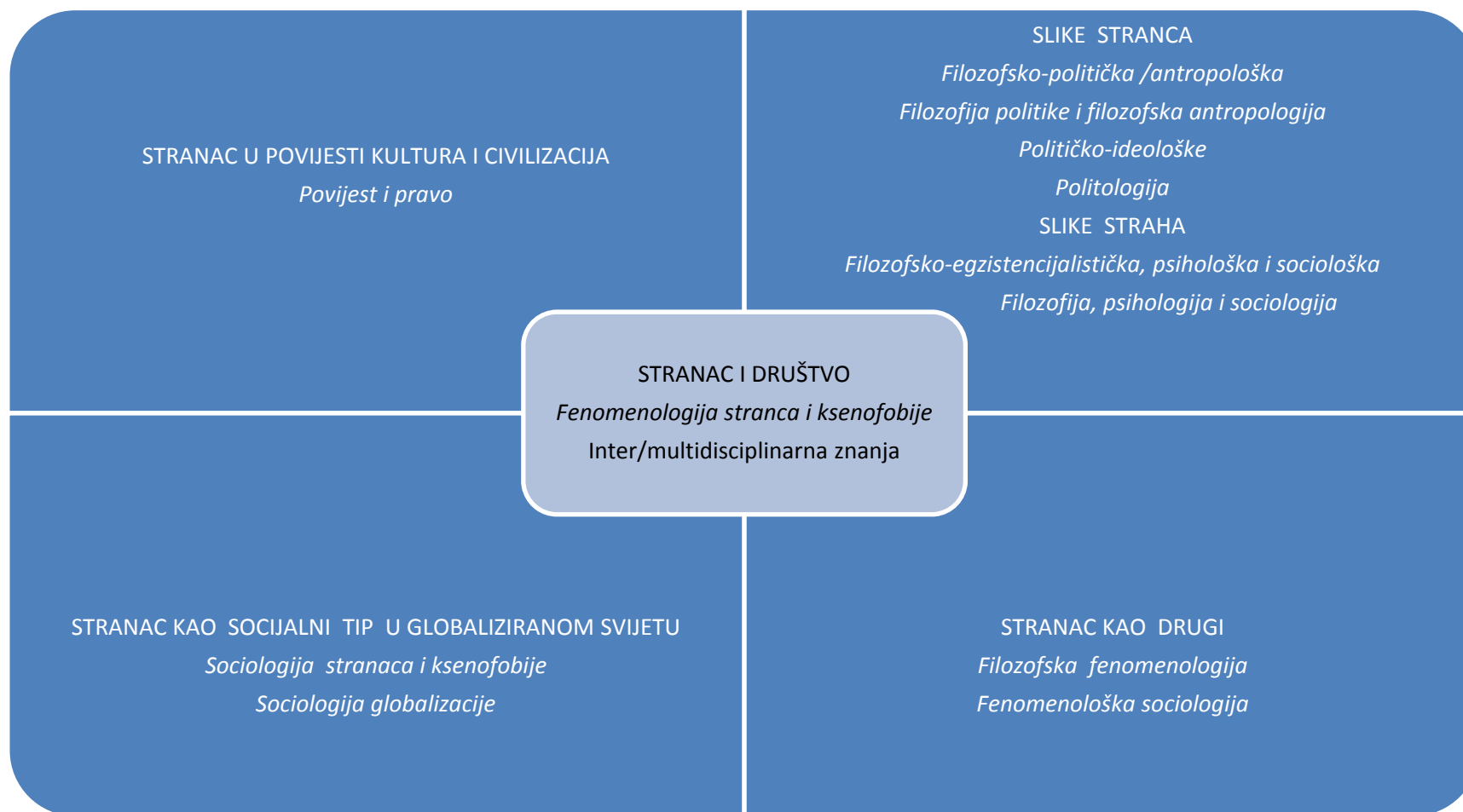
Pojam	Teorije	Bilješke/komentari. Smisao i značenje multikulturalizma
	„U Europi, pak, multikulturalizam se javlja u obliku modela javne politike usmjerene na imigrante odnosno etničke različitosti, po čemu je mnogo sličniji kanadskim i australskim iskustvima (Mesić, 2006: 65).“	Multikulturalizam u Europi? Model javne politike (Milan Mesić)

Struktura ksenofobije

Navigacijska mapa 2.

Korijeni	Društveni kontekst	Tijek ksenofobije	Sociopsihološki markeri	Vidovi	Tipovi	Objekti	Odgovori
Odgoj	Ksenofobija kao tip socijalne fobije	Latentna	Iracionalni strah	Religijska mržnja (islamofobija) Nacionalna mržnja Kulturni rasizam	Biološko-antropološka Ekonomska Politička Kulturna	Doseljenici stranci općenito Akteri stranih kultura Akteri globalizacije	Ljudska prava vs. ksenofobija Otvorena vs. zatvorena zajednica Kozmopolitizam Humanizam
Autoritarna socijalizacija		Manifestirajuća ili sotonizacija stranaca	Predrasude kao sastavnica ksenofobije, poglavito etničke (Allport, 1971.)				
Društvena kriza	Ksenofobija kao obrana zatvorene zajednice						
Nezaposlenost		Dogmatska					
Socijalna deklasiranost	Ksenofobija kao tip sukoba kultura	Nasilna	Mržnja kao sastavnica ksenofobije				
Gubitak perspektive			Agresija kao sastavnica ksenofobije				
Strah od konkurencije	Odbacivanje integracije						
Dezorijentiranost	Odbacivanje asimilacije						

Slika 1.: Znanje o strancu

Islamofobija

Navigacijska mapa 3.

Muslimani u Europi (2009.) <small>Izvor: Pew Research Center's Forum on Religion & Public Life</small>	Definicije/stavovi	Primjeri islamofobije iz medija /istraživanja
Rusija 16,482,000 Njemačka 4,026,000 Francuska 3,554,000 Albanija 2,522,000 Kosovo 1,999,000 UK 1,647,000 BiH 1,522,000 Nizozemska 946,000 Bugarska 920,000 Makedonija 680,000 Ostatok regije 3,814,000 EU3 8,112,000 Svijet 1,571,198,000	<p>„mržnja i strah od islama a time i mržnja muslimana i bojazan od njih objašnjavajući da izražavanje islamofobije uključuje praksu diskriminacije muslimana(Runnymede Trust).“</p> <p>„kao osudu cijelog islama i njegove historije kao ekstremističke; islamofobija negira postojanje umjerene muslimanske većine; tretira islam kao problem za svijet; svi konflikti u kojima su muslimani umješani nastali su uvijek i samo njihovom greškom; inzistira se da muslimani moraju napraviti izmjene u svojoj religiji; potiče na rat protiv islama kao cjeline... (američki pisac Stephen Schwartz).“ (izvor: http://rijaset.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=6201%3Aislamofobija--strah-od-nepoznatog-1-dio&catid=179%3Azekerijah-ef-jlakovi&Itemid=301)</p> <p>Islamofobični stavovi</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Islam je monolitičan i ne može prihvatiti nove realnosti. • Islam ne može dijeliti zajedničke vrijednosti s drugim kulturama • Islam kao religija inferioran je u odnosu na Zapad. Arhaičan je, barbarski i iracionalan. • Islam je nasilna religija i podupire terorizam • Islam je nasilna politička ideologija.“ <p>(izvor: Islamophobia and Anti-Americanism Book Excerpts, http://www.cair.com/Issues/Islamophobia/Islamophobia.aspx)</p>	<p>„U Njemačkoj su izjave Thila Sarrazina o muslimanima koji se ne žele integrirati uznemirile javnost“ (<i>Deutsche Welle</i>, 9.listopada 2010.).</p> <p>„Njemački nacionalni identitet, njegova demokracija i i gospodarski napredak ugroženi su političkom ideologijom islama (<i>Deutsche Welle</i>, 9. listopada 2010.).“</p> <p>„Islamofobija u Europi je itekako prisutna, zaključak je najnovijeg izvještaja Europskog centra za praćenje rasizma i ksenofobije. najprisutnija u oblastima zapošljavanja, obrazovanja i rešavanja stambenih pitanja (izvor: <i>BBC Serbia</i>, 18. prosinca 2006.)“.</p> <p>„Sve brojnija i jača muslimanska manjina, nastajanje geta u europskim gradovima, njihovo odbijanje da se integriraju, ali i nespremnost društva da ih primi i rješava sve veće probleme koji se imigracijom pojavljuju...To su, prema sociolozima, glavni razlozi sve većeg straha od islamizacije Europe čiji je vjerojatno dosad najsnažniji izraz bio ishod referenduma u Švicarskoj na kome je usvojena zabrana gradnja minareta (ne i džamija, kako se u nekim pogrešnim intepretacijama navodilo) (<i>Slobodna Dalmacija</i>, 30. studenog 2009.).“</p>